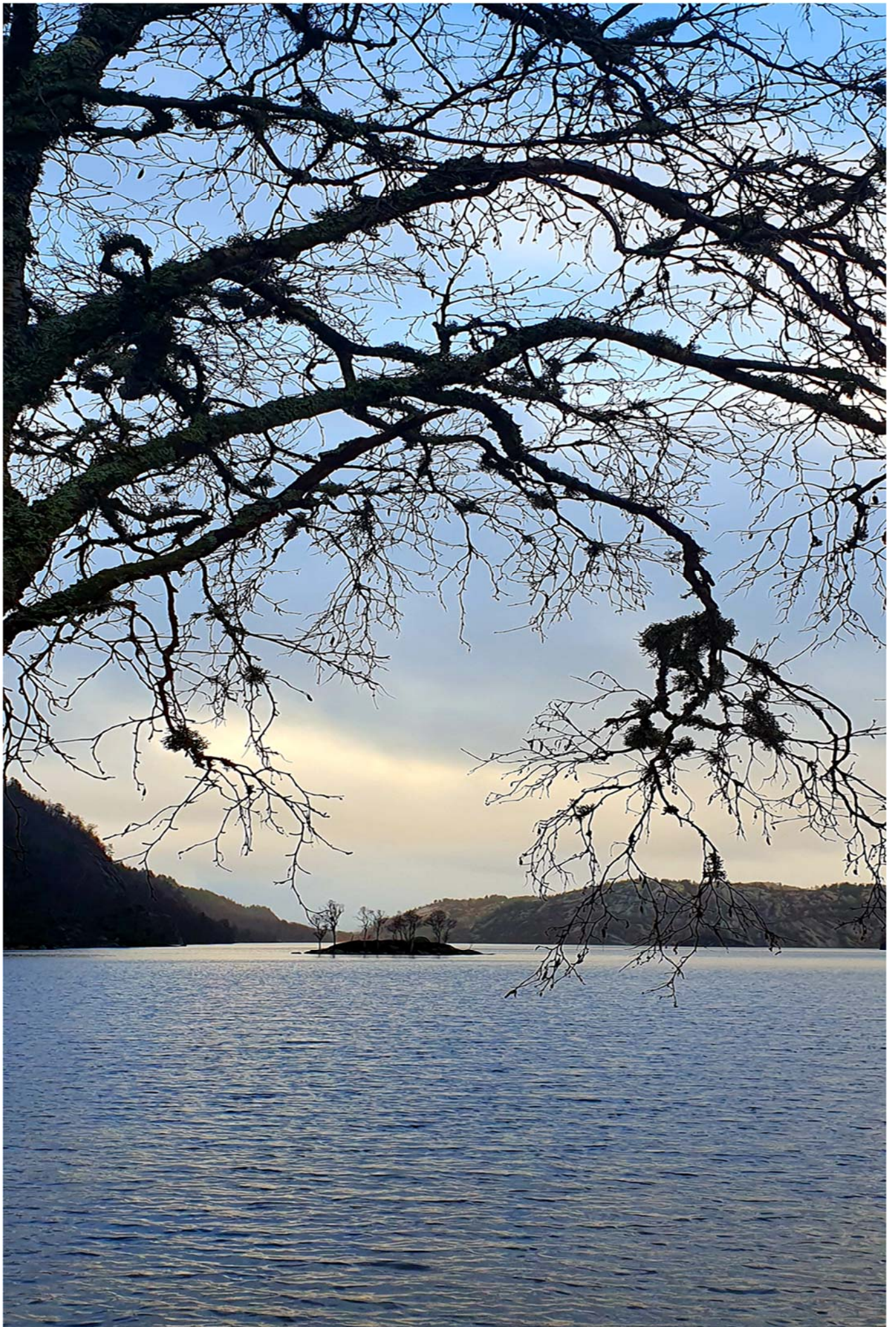

ÅRSMELDING 2019

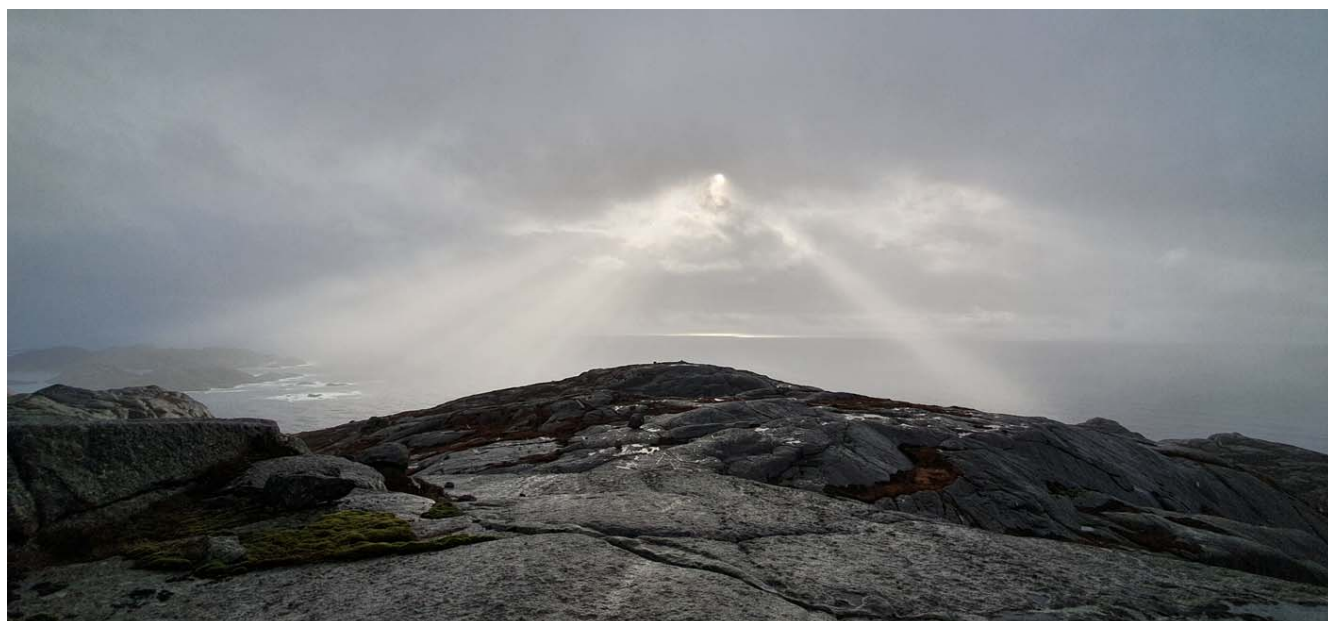
INNHALDSFORTEGNELSE

Nøkkeltall.....	4
Styrets beretning 2019.....	5
Resultatregnskap.....	12
Balanse.....	14
Kontantstrømanalyse.....	16
Oppstilling over egenkapitalendringer.....	16
Noteopplysninger.....	17
Forsikringsteknisk oppgjør og aktuarerklæring.....	31
Revisjonsberetning.....	33

NØKKELTALL

	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Bokført avkastning	1,96 %	1,94 %	3,20 %	4,41 %	1,14 %	5,99 %	3,47 %
Verdijustert avkastning	8,18 %	-0,24 %	7,60 %	6,12 %	0,50 %	3,32 %	5,78 %
Gjennomsnitt bokført avkastning	3,16 %						
Gjennomsnitt verdijustert avkastning	4,47 %						
Adm. kostn. i % av forv. kapital	0,48 %	0,55 %	0,55 %	0,62 %	0,60 %	0,59 %	0,68 %
Premieinntekter i mill. kr.	62,1	57,0	50,3	49,3	45,7	57,1	42,5
Utbetalte pensjoner i mill. kr.	20,3	20,8	19,1	18,4	18,5	17	15
Netto	41,8	36,2	31,2	30,9	27,2	40,1	27,5
Eiendeler kollektiv	845,5	746,1	715,7	639,0	582,6	562,2	510,6
Eiendeler selskap i mill. kr.	50,0	47,2	44,8	41,0	37,2	35,9	32,6
= Samlet forvaltningskapital	895,5	793,3	760,5	680,0	619,8	598,1	543,2
Medlemmer (aktive og oppsatte)							
Aktive	942	932	940	911	882	913	877
Oppsatte med rettighet	352	339	328	314	293	264	252
Oppsatte uten rettighet	1352	1290	1190	1047	1049	932	845
Sum medlemmer (aktive og oppsatte)	2646	2561	2458	2272	2224	2109	1974
Pensjonsmottakere:							
Alderspensjonister	333	298	280	267	257	226	212
Afp	33	26	13	14	13	13	14
Tidligpensjonister	8	10	13	7	7	6	7
Ektefellepensjonister	38	37	37	34	37	39	38
Barnepensjonister	3	0	0	1	1	2	2
Uføre pensjonister	134	135	127	119	114	135	134
Sum pensjonsmottakere	549	506	470	442	429	421	407
Sum totalt	3195	3067	2928	2714	2653	2530	2381

STYRETS BERETNING 2019

Pensjonskassens formål og rettsstilling

Flekkefjord Kommunale Pensjonskasse (FKP) ble opprettet av Flekkefjord kommune 1. juli 1951. Pensjonskassens formål er å yte pensjoner til medlemmene og deres etterlatte. Medlemmer er ansatte i Flekkefjord kommune og andre virksomheter med nær tilknytning til kommunen.

Pensjonskassen er en selvstendig juridisk enhet og er underlagt det samme regelverk som gjelder for finans- og forsikringsbransjen. Pensjonskassens midler holdes adskilt fra kommunens og pensjonskassen hefter ikke for kommunens forpliktelser.

Pensjonskassen er lokalisert i Flekkefjord Rådhus, Kirkegaten 50.

Pensjonskassen står under tilsyn av Finanstilsynet.

Innenfor rammene av forsvarlig sikkerhet og risikospredning søker FKP å oppnå så god avkastning som mulig. Forvaltningen skal til enhver tid skje etter kriteriene sikkerhet, risikospredning, likviditet og avkastning.

Pensjonskassens forpliktelser er av langsiktig art og kapitalforvaltningen må ta høyde for dette.

Pensjonskassens styre og administrasjon

Pensjonskassens virksomhet er skilt fra kommunens øvrige virksomhet med pensjonskassens styre som øverste besluttsende organ.

Styret

Styret består av 5 personer, hvorav 3 velges av Flekkefjord bystyre og 2 utpekes av tillitsvalgte for de ansatte. Funksjonstiden samsvarer med valgperioden for bystyret.

Styret har i 2019 bestått av følgende medlemmer:

Styremedlemmer:		Personlige varamedlemmer:	
Reidar Gausdal	styreleder (V)	Carl Nilsen	(FrP)
Heidi Nag Flikka	nestleder (Uavh.)	Jan Kåre Hansen	(H)
Nina Danielsen	styremedlem (Sp)	Hanne Risvold	(Krf)
Roar Hansson	styremedlem (medl.)	Inger Sunde Haugland	(medl.)
Anlaug Østreim	styremedlem (medl.)	Ragnhild Torunn Øysæd	(medl.)

Det er i 2019 avholdt 8 styremøter og behandlet 39 saker. Styret har i 2019 fortsatt arbeidet med å styrke finansforvaltningen gjennom å øke kunnskapsnivået innenfor finansstrategi, risikovurdering og kontroll. Nye kapitalforskrifter, som trådte i kraft fra 01.01.19, har gjort det spesielt nødvendig å øke kunnskapsnivået og å utvikle handlingsverktøy rettet mot risikostyring og krisehåndtering ved store fall i finansmarkedene. Mercer AS ble engasjert av styret for å analysere hvilke konsekvenser nye kapitalkrav ville få for Pensjonskassens kapitaldekning ved simulering av ulike scenarier for markedsfall. Som et resultat av denne gjennomgang, ble Pensjonskassens styringsdokumenter - «Overordnet strategi», «Retningslinjer for kapitalforvaltning» og «Investeringsstrategi» - tilpasset nye kapitalkrav.

Administrasjon

Pensjonskassen har 2 ansatte fordelt på 1,5 årsverk. Kurt R. Stordrange er ansatt som daglig leder og Sigve Flikka var ansatt som rådgiver/assisterende daglig leder i 50 % stilling frem til 01.09.2019. Marita Røynestad ble høsten 2019 ansatt i stillingen og tiltrådte 01.11.2019.

Pensjonskassens ansvarshavende aktuar og forsikringstekniske rådgiver er Arnfinn Osmundsvaag i KLP Forsikringsservice AS.

Revisjonsselskapet Deloitte AS er pensjonskassens revisor.

Konsulentselskapet Mercer AS er engasjert av pensjonskassen til å utføre uavhengig risikokontroll av pensjonskassens virksomhet i henhold til Finanstilsynets regelverk.

Pensjonskassen har avtale med Gabler AS om leie av systemer for pensjonsberegninger og ajourhold av medlemsbestand.

Pensjonskassen har inngått avtale med Mercer om investeringsrådgivning.

FKP er medlem av interesseorganet Pensjonskasseforeningen som organiserer private og kommunale, selvstendige pensjonskasser. Pensjonskasseforeningen arbeider aktivt med oppgaver av felles interesser for kassene, og tilbyr kurs, samlinger og veiledning for sine medlemmer.

Pensjonskassen har konsesjon etter gjeldende regelverk for å drive pensjonskassevirksomhet.

Arbeidsmiljø

Det har i 2019 ikke vært skader eller ulykker av noen art. Det har i 2019 ikke vært sykefravær. Arbeidsmiljøet i pensjonskassen anses å være godt

Det ytre miljø

Pensjonskassens virksomhet er av en slik art at det ikke forurensrer det ytre miljø. Forvaltningen skjer innenfor et etisk regelverk fastsatt i pensjonskassens investeringsstrategi og følger i hovedsak Oljefondets retningslinjer for bærekraftige investeringer. Styret har høsten 2019 iverksatt et arbeid for å lage retningslinjer for bærekraftige investeringer. Dette refererer til Pensjonskassens håndtering av «ESG» (environmental, social og governance) – faktorer. ESG-begrepet favner bredt og det inkluderer områder som selskapsorganisering, klima- og miljøforhold, vann- og ressursbruk, HMS, menneske- og barnerettigheter, antikorrupsjon og styre- og ledelseskompetanse. Pensjonskassen tar sikte på å tilpasse investeringsstrategien innenfor ESG-begrepet.

STYRETS REDEGJØRELSE FOR REGNSKAPET

Pensjonskassens styre bekrefter at fortsatt drift er lagt til grunn for fremleggelsen av regnskapet. Årsregnskapet er satt opp i samsvar med «Forskrift om årsregnskap» av 20. desember 2011 fastsatt av Finansdepartementet med hjemmel i lov av 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap.

Økonomiske utviklingstrekk for 2019

Økonomien har gjennom 2019 vært preget av høy og økende internasjonal uro. Handelskrig mellom USA og Kina, økt konfliktnivå i Midtøsten, store strukturelle utfordringer for tradisjonell industri i Europa og usikkerhet knyttet til Brexit har satt sitt preg på året. I en ellers urolig verden har norsk økonomi greit seg relativt godt. Drevet av en sterk investeringsvekst i oljesektoren, men også sterk vekst i bedriftsinvesteringene kan veksten i fastlandsøkonomien komme på om lag 2,6 prosent, og en sysselsettingsvekst på 1,8 prosent.

Global utvikling

Usikkerhetene i verdensøkonomien som preget 2018 har forsterket seg inn i 2019. På 18 måneder har gjennomsnittstollen på amerikansk import fra Kina økt kraftig, og Kina har på sin side svart opp med tilsvarende mottiltak. Dette har bidratt til at global handel falt med 1 prosent siste 12 måneder.

Større usikkerhet og uforutsigbarhet har redusert bedriftstilliten og investeringslysten på bred front, og færre investeringer fører i sin tur til å dempe produksjonspotensialet i økonomien. Det er grunn til å anta at disse usikkerhetene vil vedvare framover, og bidra til en fortsatt svak utvikling i global økonomi.

Avkjølingen av verdensøkonomien har på nytt blitt møtt med pengepolitiske lettelser over hele verden, og den gradvise normaliseringen av sentralbankenes rentesetting har snudd fra heving til nye kutt. Ved utgangen av november hadde 20 av 38 utvalgte land lavere styringsrente enn 6 måneder tidligere. Kraftig pengepolitisk stimulans har bidratt til at det økonomiske omslaget ikke er blitt enda kraftigere, men det videre handlingsrommet for sentralbankene er betydelig begrenset.

På tross av økt internasjonal uro og at man fortsatt er i den lengste vedvarende oppgangskonjunkturen i USAs historie, fortsetter amerikansk økonomi en god utvikling gjennom 2019. Utviklingen i USA er drevet av god vekst i

husholdningenes konsum. Dette henger sammen med et sterkt og vedvarende oppsving i arbeidsmarkedet gjennom de siste ti årene. Sysselsettingsveksten har imidlertid avtatt noe, men ledigheten er ved utgangen av året fortsatt så lavt som 3,5%. Handelsuroen treffer også industrisektoren i USA, og gjennom 2019 har sysselsettingsveksten i industrien vært langt lavere enn tidligere, og veksten i industriproduksjonene er falt tilbake.

Etter en lang rekke økninger i styringsrenten fra den amerikanske sentralbanken, har dempende inflasjonsutsikter og økt økonomisk uro bidratt til at sentralbankrenten er satt ned tre ganger gjennom 2019, til 1,75%.

I eurosonen har den svake aktivitetsutviklingen fra 2018 fortsatt også i 2019, med blant annet store utfordringer for europeisk industri. Økt proteksjonisme og Brexit skaper økt usikkerhet, og også europeisk eksport til USA blir møtt med økt toll. Tysk industriproduksjon var i oktober 2019, 6,2 prosent lavere enn ett år tidligere, og produksjonen av biler og transportmidler har falt med nesten 15 prosent. Dette gjør at Europas sterkeste økonomi ligger an til en årlig BNP vekst på svake 0,3 prosent. Arbeidsledigheten i eurosonen er om lag 7,5 prosent, og inflasjonen ligger på om lag 1,1-1,2 prosent.

Den Europeiske sentralbanken har videreført sin aktivt stimulerende pengepolitikk, og lanserte høsten 2019 en ny stimulanpakke, med rentekutt og nye sentralbankkjøp av verdipapirer. Det varsles både fra ECB og andre sentralbanker at finanspolitikken må ta støtte ansvar for å stimulere økonomisk vekst. Det finanspolitiske handlingsrommet er imidlertid begrenset da mange av landene fortsatt er preget av høy gjeld, mens land med finanspolitiske muskler er uvillige til budsjettunderskudd.

Norsk Økonomi

Hovedbildet er at det fortsatt går relativt godt i norsk økonomi gjennom 2019, og følger den oppgangskonjunkturen som har vedvart de siste tre år. Fastlands-BNP har vokst raskere enn trend gjennom hele 2019, og ligger an til en årlig vekst på 2,6 prosent. Sysselsettingsveksten tiltok gjennom både 2018 og inn i 2019, selv om utviklingen har avtatt noe mot slutten av 2019. I Fastlands-Norge økte sysselsettingen med 32500 personer fra fjerde kvartal 2018 til tredje kvartal 2019, tilsvarende en vekst på 1,7 prosent. Arbeidsledigheten (AKU) ser ut til å ha flatet ut på 3,6 prosent, mens den NAV registrerte tall for helt ledige er 2,2 prosent av arbeidsstyrken.

Olje- og gassinvesteringene er anslått å øke med 14 prosent i 2019, og er en sterk driver til veksten. På tross av fallende verdenshandel har norsk eksport holdt seg godt oppe gjennom 2019. Eksporten av fisk har økt mye, og er ved utgangen av 2019 på et rekordhøyt nivå. De videre vekstutsiktene i norsk økonomi er imidlertid dempet. Indikatorer peker mot lavere vekst i investeringer, produksjon og eksport framover.

Husholdningenes forbruk har vokst relativt svakt gjennom 2019, og er med en vekst på 1,6 prosent klart svakere enn aktivitetsveksten i fastlandsøkonomien for øvrig. Husholdningenes sparelyst er økende, og forventningene til egen økonomi er noe styrket. Dette kan henge sammen med Norges Banks varsel om en flat utvikling i styringsrenten framover etter at denne ble hevet til 1,5 i september.

Etter mange år med sterk vekst i boligprisene har vi siden 2017 sett en moderat og stabil vekst i boligmarkedet. Ved slutten av året var tolv månedersveksten i snitt 2,5 prosent, svakt over konsumprisveksten. Aktiviteten i boligmarkedet er fortsatt svært høy. Samlet sett indikerer dette et relativt stabilt og balansert boligmarked.

Norske myndigheter har fulgt opp de siste par års utvikling med en noe mindre ekspansiv finanspolitikk. Etter flere år med sterk vekst i bruken av oljepenger over statsbudsjettet, er det riktig å møte utfordringene i norsk økonomi og de statsfinansielle utfordringer som ligger foran oss, med en strammere pengepolitikk. I 2019 anslås det strukturelle oljekorrigerte budsjettunderskuddet til 7,8 prosent, og med et budsjett for 2020 som anslås svakt innstrammende. (Kilde FNO)

Styret er fornøyd med finansavkastningen for 2019. Aksjemarkedene har utviklet seg svært bra i 2019 med en vekst på 16,5 % for det norske markedet (Oslo Børs) og 27,7 % for verdensindeksen MSCI World Indeks. Rentemarkedet har vist en noe fallende trend der rentekurvener generelt har falt og der kredittspredene generelt også ble lavere gjennom 2019. Pensjonskassen har oppnådd en avkastning på norske aksjene på 14,0 %, mens de utenlandske aksjene har gitt en avkastning på 26,6 %. Norske rentepapirer har gitt en avkastning på 2,7 %, mens utenlandske rentepapirer har gitt 4,3 % avkastning i 2019.

Styret og administrasjonen har også i 2019 hatt sterkt fokus på finansforvaltningen. De aller fleste enkeltpapirer er nå ute av porteføljen og nyinvesteringer blir foretatt i store, solide fond.

Kassens finansielle stilling har blitt vesentlig styrket i løpet av 2019 som følge av den sterke finansavkastningen. Samlet ansvarlig kapital (bufferkapital) har økt fra 133,6 mill. kroner til 217,0 mill. kroner. Solvenskapitaldekningen har i 2019 økt fra 147 % til 180 %.

Skatt

Pensjonskassens virksomhet er skattepliktig etter skatteloven. Pensjonskassen betaler 25 % skatt av skattepliktig overskudd og 0,15 % skatt av skattepliktig formue. Som følge av endringer i skatteloven for pensjonskasser gjeldende fra 01.01.2018, kommer FKP i en skattemessig posisjon fra 2019.

Årets skattemessige overskudd utgjør 6,0 mill. NOK, men fratrukket fremførbart underskudd utgjør skattegrunnlaget 1,2 mill. NOK.

Netto skattemessig formue utgjør 16,0 mill. NOK.

Kvalitetssikring og ekstern kontroll av virksomheten

Pensjonskassen er underlagt Finanstilsynets tilsyn og kontroll. Det rapporteres rutinemessig oppgaver over finanstransaksjoner og forsikringstekniske avsetninger, og det føres løpende tilsyn med at pensjonskassen drives innenfor lov og forskrift for slik virksomhet.

Pensjonskassen er pålagt å utarbeide risikorapporter hvert kvartal og styret har engasjert konsulentselskapet Mercer AS til å gjennomføre denne oppgaven. I tillegg til å kontrollere at pensjonskassens investeringer ligger innenfor kapitalforvaltningsforskriftens regler, skal det kontrolleres at styrets egne mål og begrensninger for finansporteføljen overholdes. Styret mottar og behandler kontrollrapport hvert kvartal, og det skal iverksettes tiltak hvis det avdekkes brudd av betydning.

Pensjonsutbetalinger

	2019	2018
Alderspensjon	15 735 000	14 816 000
Uførepensjon	4 505 000	4 676 000
Ektefellepensjon	1 281 000	1 218 000
Barnepensjon	0	0
Sum direkte utbetalinger	21 521 000	20 710 000
Utbetalte refusjonspensjoner	2 085 000	1 903 000
Mottatte refusjonspensjoner	-3 257 000	-1 844 000
Netto utbetalte pensjoner	20 349 000	20 769 000

Forsikringslovgivningen

Forsikringsvirksomhetslovens bestemmelser innebærer krav til resultatansvar, og setter krav til skille mellom eiendeler som tilhører kollektivporteføljen og selskapsporteføljen. Midler i selskapsporteføljen skal tilsvare pensjonskassens innskutte og opptjente egenkapital, samt ansvarlig lånekapital og eventuell annen gjeld enn forsikringsforpliktelsene. Kollektivporteføljens midler skal tilsvare de avsatte kontraktsfastsatte forpliktelsene med tillegg av risikoutjevningfond. Midlene er gitt en felles forvaltning, men er splittet forholdsmessig etter pensjonskassens passivaside. Tilsvarende fordeles finansavkastningen forholdsmessig mellom selskaps- og kollektivporteføljen.

Fordelingen mellom porteføljene er i 2019 beregnet til henholdsvis 5,58 % for selskapsporteføljen og 94,42 % for kollektivporteføljen.

Finansavkastning, finansstrategi, og risikostyring

Pensjonskassen er forpliktet til å levere en grunnavkastning på 3 % hvert år for all opptjent pensjon før 2012, og 2,0 % hvert år for opptjening og forhøyelser etter 1. januar 2012. Denne avkastningen tillegges kapitalen for å vedlikeholde alle løpende og fremtidige forpliktelser. I enkelte år blir avkastningen lavere enn minsteavkastningen (som i 2019 er på 2,4%), og da krever forskriften at alle tidligere avsatte reserver tas i bruk for å møte nødvendige avsetningskrav. I de årene hvor avkastningen er høy blir det bygd opp reserver for å møte eventuelt dårlige år.

Pensjonskassen hadde ved utgangen av året en investeringsportefølje på 895 mill. NOK som er en økning på 102 mill. NOK fra forrige årsskifte. Investeringsporteføljen er hovedsakelig fordelt med 590 mill. NOK i norske og utenlandske

obligasjoner og obligasjonsfond og 212 mill. NOK i aksjer og aksjefond hovedsakelig store globale aksjefond. Øvrige investeringer består av eiendomsporteføljen med 41 mill. NOK og utlånsportefølje med 13 Mill NOK. Bankinnskudd er på totalt 38 mill. NOK.

Etter at pensjonskassen tidligere har gjort omfattende endringer i investeringsporteføljen, ligger pensjonskassen nå med en fordeling som utnytter den risikobærende evnen på en tilnærmet optimal måte. Det er i 2019 ikke investert ytterligere i aksjer, men den sterke verdiutviklingen markedene har økt aksjebeholdningen med 39 MNOK

Det arbeides kontinuerlig, året igjennom, med balansering mellom forventet avkastning og risiko. Mercer er engasjert som finansiell rådgiver for pensjonskassen. Det avholdes to årlige møter med styret for gjennomgang av investeringsstrategi og risikoeksponering. Etter flere år med å tilpasse porteføljen, ligger risikonivået på et nivå som styret er tilfreds med. Det blir jevnlig kjørt risikosimuleringer på porteføljen for å beregne konsekvensene ved større markedshendelser. Eksempelvis vil pensjonskassen være i stand til å håndtere markedshendelser som finanskrisen i 2008 ved å benytte rentegarantipremie og i ytterste fall mindre tilførsler av egenkapital.

Risikonivået følger av pensjonskassens finansstrategi. FKP investerer hovedsakelig i obligasjons - og aksjefond. Kredittrisiko skal normalt begrenses til ”investment grade”, (BBB – kredittrating), men Pensjonskassen har også enkelte investeringer med lavere kredittrating.

Som et ledd i arbeidet med porteføljestyring og risikokontroll, utfører Mercer AS hvert kvartal en uavhengig risikorapport av kapitalforvaltningen i henhold til Kapitalforvaltningsforskriften. Risikorapportens stresstester gjennomføres for å simulere hvordan pensjonskassens portefølje vil utvikle seg i et «worst case» scenario for finansmarkedet. Pensjonskassen har ved utgangen av 2019 en solvenskapitaldekning på 180 % som etter pensjonskassens strategi anses som sterkt/ tilfredsstillende.

Utlånsporteføljen til ansatte i kommunen er sikret mot 1. prioritets pant i boliger innenfor 70 % av markedsverdi. Utlånsporteføljen har blitt betydelig redusert de siste årene. Det var i 2019 ingen nye søknader om boliglån. Pensjonskassens utlånsrente kan ikke settes lavere enn Finansdepartementets rentesats for lån i arbeidsforhold. Med dagens låneregime, vil de fleste låntakere oppnå bedre betingelser i det åpne markedet.

Noteopplysningene gir detaljer om enkeltinvesteringer og fordeling på risikoklasser.

Finansresultatet

Netto inntekter av finansielle eiendeler utgjør 67,1 mill. NOK mot -1,0 mill. NOK i 2018. Avkastningen tilsvarende en verdjustert avkastning (Dietz metode) på 8,18 %. Bokført avkastning utgjør 16,3 mill. NOK tilsvarende en avkastning på 1,96 %.

Styret er tilfreds med at bokført resultat nesten dekket rentegarantien, slik at inntektsføring fra tilleggsavsetningene begrenset seg til ca. 1,7 mill. NOK. Det vil nødvendigvis være slik at aksjemarkedene viser svingninger fra år til år. Over tid vil den gjennomsnittlige avkastningen i aksjemarkedet likevel ligge betydelig høyere enn plasseringer i rentemarkedet.

Kursreguleringsfondet utgjør ved utgangen av 2019 72,3 mill. NOK, mot 24,4 mil. NOK i 2018. Det er styrets målsetting å bygge opp kursreguleringsfondet slik at pensjonskassen blir mer motstandsdyktig overfor større svingninger i markedsverdiene.

Premieinnbetaling

Premieinntektene (normalpremien) har utgjort 12,5 % av pensjonsgrunnlaget for medlemmene. Dette er fordelt med 10,5 % på Flekkefjord kommune og 2 % på den enkelte ansatte. Premien for 2019 er 0,1% høyere enn for 2018.

Videre ble det innkrevd 25 mill. NOK i reguleringspremie for å fange opp ikke forsikringsbare forhold (virkning av lønn- og G-regulering, og uføreutvikling som ikke inngår i normalpremien).

De samlede premieinntektene til pensjonskassen utgjorde dermed 62,1 mill. NOK. Flekkefjord kommune innbetalte ca. 55,9 mill. NOK og resten ble innbetalt fra medlemmer og andre.

Administrasjonskostnader

Samlede administrasjonskostnader utgjør 4,3 mill. NOK. Pensjonskassen kjøper administrasjonstjenester av Flekkefjord kommune, og det blir kjøpt aktuar- og revisjonstjenester og andre tjenester fra eksterne selskaper. Samlede lønn- og administrasjonskostnader inklusiv kjøp av eksterne tjenester utgjør ca. 0,48 % av forvaltningskapitalen. Dette er ned 0,07% poeng fra 2018. Reduksjonen skyldes i hovedsak endringer i pensjonskassens pensjonsforpliktelser.

Avsetning til premiereserve

Det er foretatt nødvendig avsetning til premiereserve (inkl. administrasjonsreserve og IBNR/RBNS- reserve) med 45,7 mill. NOK. Pensjonskassen har full dekning for alle løpende og fremtidige pensjonsforpliktelser.

Endringer i forsikringsforpliktelsene og resultatdisponering

	2019	2018
Ufordelt avkastningsresultat	-1 760 000	-1 513 000
Risikoresultat*	5 206 000	582 000
Administrasjonsresultat	2 397 000	605 000
Sum resultatelementer	5 843 000	-326 000

Renteresultatet på kr. -1.436.000. Underdekningen er i sin helhet inntektsført fra tilleggsavsetninger.

Administrasjonsresultatet er i sin helhet besluttet avsatt til egenkapital.

Risikoresultatet er likt fordelt mellom risikoutjevningsfond og til premiefond (til kommunens disposisjon) for 2019.

I tillegg viser post 20 et regnskapsmessige totalresultatet på kr. 8.012.000 som er avsatt til annen egenkapital med kr. 5.220.000 og risikoutjevningsfond med kr. 2.792.000.

Solvensmarginkapitalkrav

Dette er et begrep i internasjonal finansnæring som brukes for å måle banker- og pensjonsordningers soliditet. Det sier noe om hvor store fremtidige tap institusjonen kan tåle før den ikke lenger har dekning for sine forpliktelser.

Beregningene skal gjøres på samme måte i alle land, og for alle finansinstitusjoner med forpliktelser.

Pensjonskassen får sitt krav til slik solvensmargin beregnet av aktuar, og ved utgangen av 2019 var denne beregnet til 30 mill. NOK. På samme tidspunkt utgjorde solvensmarginkapitalen i FKP 79 mill. NOK. Dette tilsvarer 269 % av minimumskravet.

Utsiktene fremover

I mars 2020 innførte Norge de strengeste innskrenkningene for sine borgere siden 2. verdenskrig. Verdens Helseorganisasjon (WHO) har erklært COVID-19 viruset en global pandemi og sier situasjonen er alvorlig. Denne pandemien i tillegg til dramatisk fall i oljeprisen har medført store svingninger i finansmarkedene og stort fall i aksjekursene og renten. Pensjonskassen er forberedt på tider med store svingninger i de finansielle markedene. Vi forvalter store verdier for våre pensjonister og fremtidens generasjoner og skal sikre pensjonsrettighetene til våre medlemmer. Vårt samfunnsansvar er å gi rett pensjon, til rett person til rett tid og vi har et ansvar for å være ansvarlige og langsiktige.

Situasjonen vi er i nå, dreier seg først og fremst om helse – men deretter om samfunnsøkonomien. Pensjonskassen vil ha tilstrekkelig med likviditet til å utbetale pensjonen til våre pensjonister og er med det med på å bidra til å opprettholde kjøpekraften til denne gruppen.

Usikkerhet i finansmarkedene vil alltid oppstå. Når usikkerhet inntreffer er det som oftest med bakgrunn i forhold som kan fremstå som relativt utenkelig i forkant. Det har skjedd tidligere og vil skje igjen. Pensjonskassen har en kapitalstrategi som står seg både i rolige og volatile markeder og målet er å fortsatt stå ved gjeldende allokering fremover. Solvenskapitalen er tilfredsstillende også etter det sterke fallet vi har hatt i februar og mars. De siste 4 år har pensjonskassen brukt til å bygge gode buffere og god risikostrategi. Dette har gitt et godt grunnlag for å håndtere dagens situasjon og de utfordringene som ligger i framtidsutsiktene på en tilfredsstillende måte.

Styret mener at FKP har den nødvendige og tilstrekkelige kompetansen til å møte disse fremtidige utfordringene. Med unntak av forholdet omtalt ovenfor, har det ikke forekommet hendelser etter balansedagen av vesentlig betydning for å vurdere pensjonskassens finansielle stilling.

Flekkefjord, 23. mars 2020

Reidar Gausdal
Styreleder

Nina Danielsen
Styremedlem

Heidi Nag Flikka
Styremedlem

Anlaug Østreim
Styremedlem

Roar Hansson
Styremedlem

Kurt R. Storange
Daglig leder

RESULTATREGNSKAP

2019

Poster	Note		2019	2018
TEKNISK REGNSKAP (tall i tusen)				
1.		Premieinntekter		
1.1	2	Forfalte premier, brutto	62 173	57 038
1.2	2,2	- Avgitte gjenforsikringspremier	-31	-33
		<i>Sum premieinntekter for egen regning</i>	62 142	57 005
2.		Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		
2.2	7	Renteinntekter og utbytte mv på finansielle eiendeler	9 631	9 679
2.3	7	Netto driftsinntekt fra eiendom	2 424	2 280
2.4	7	Verdiendringer på investeringer	47 904	-15 708
2.5	7	Realisert gevinst og tap på investeringer	3 349	2 764
		Sum netto inntekter av investeringer i kollektivporteføljen	63 308	-985
5.		Pensjoner mv.		
5.1	2	Utbetalte pensjoner, brutto	-20 349	-20 769
5.2	4	Endring i erstatningsavsetninger	-	0
		Sum pensjoner m.v	-20 349	-20 769
6.		Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelser		
6.1	4	Endring i premiereserve	-45 666	-45 483
6.2	4	Endring i tilleggsavsetninger	1 767	1 513
6.3	4	Endring i kursreguleringsfond	-47 904	15 708
6.4	5	Endring i premiefond	-162	-169
6.6		Overføringer til andre		
		Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-91 965	-28 432
8.		Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser		
8.1	5	Overskudd på avkastningsresultatet	-6	-11
8.2	5	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	-2 603	-291
8.3	5	Annen tilordning av overskuddet	-	0
		Sum midler tilordnet forsikringskontraktene	-2 610	-302
9.		Forsikringsrelaterte driftskostnader		
9.1		Forvaltningskostnader	-210	-197
9.2	14,15	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	-3 877	-3 992
		Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	-4 088	-4 189
11.		Resultat av teknisk regnskap	6 439	2 329

Poster	Note		2 019	2018
IKKE-TEKNISK REGNSKAP (tall i tusen)			2 019	2018
12.		Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		
12.2	7	Renteinntekter og utbytte mv på finansielle eiendeler	569	593
12.3	7	Netto driftsinntekt fra eiendom	143	140
12.4	7	Verdiendringer på investeringer	2 831	-962
12.5	7	Realisert gevinst og tap på investeringer	198	169
		Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	3 741	-60
14.		Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		
14.1		Forvaltningskostnader	-12	-12
14.2	15	Andre kostnader	-629	-644
		Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporte	-642	-656
15.		Resultat av ikke-teknisk regnskap	3 100	-717
16.		Resultat før skattekostnad	9 539	1 613
17.	18	Skattekostnader	1 805	-1 471
18.		Resultat før andre resultatkomponenter	7 734	3 083
19.		Andre resultatkomponenter		
19.3	21	Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger	278	-369
		Sum andre resultatkomponenter	278	-369
20.		Totalresultat	8 012	2 714
	3	Til/fra opptjent egenkapital	5 220	2 241
	3	Overført til/fra risikoutjevningfondet	2 792	473
		Kollektivporteføljen	94,42 %	94,23 %
		Selskapsporteføljen	5,58 %	5,77 %

BALANSE
31.12.2019

Poster	Note		2019	2018
EIENDELER (tall i tusen)				
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN				
2.		Investeringer		
2.1		Bygninger og andre faste eiendommer		
2.1.1	13	Investeringseiendommer	2 288	2 164
2.3		Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		
2.3.1		Investeringer som holdes til forfall	-	573
2.3.2	19	Utlån og fordringer	702	776
2.4		Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		
2.4.1	10	Aksjer og andeler	11 835	9 979
2.4.2	11	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	32 999	29 189
		Sum investeringer	47 824	42 680
3.		Fordringer		
3.2	11	Andre fordringer	3	11
		Sum fordringer	3	11
4.		Andre eiendeler		
4.2	11	Bankinnskudd	2 143	2 996
	18	Utsatt skattefordel	3	1 488
		Sum andre eiendeler	2 145	4 484
		Sum eiendeler i selskapsporteføljen	49 972	47 175
EIENDELER I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN				
6.		Investeringer i kollektivporteføljen		
6.1		Bygninger og andre faste eiendommer		
6.1.1	14	Investeringseiendommer	38 712	35 336
6.3		Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		
6.3.1		Investeringer som holdes til forfall	-	9 358
6.3.2	19	Utlån og fordringer	11 874	12 666
6.4		Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		
6.4.1	10	Aksjer og andeler	200 262	162 967
6.4.2	11	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	558 385	476 687
6.4.3	11	Andre fordringer	48	184
6.4.5	11	Andre finansielle eiendeler	36 256	48 930
		Sum investeringer i kollektivporteføljen	845 536	746 128
		Sum eiendeler i kollektivporteføljen	845 536	746 128
SUM EIENDELER			895 508	793 304

Poster Note

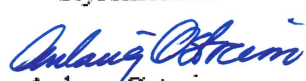
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER (tall i tusen)			2019	2018
10.	3	Innskutt egenkapital	32 439	30 439
11.		Opptjent egenkapital		
11.1	3	Risikoutjevningfond	11 852	9 060
11.2	3	Annen opptjent egenkapital	22 706	17 486
		Sum opptjent egenkapital	34 558	26 546
		Sum egenkapital	66 997	56 985
13.		Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		
13.1	4	Premiereserve	704 536	658 870
13.2	4	Tilleggsavsetninger	36 720	38 487
13.3	4	Kursreguleringsfond	72 346	24 442
13.5	5	Premiefond	12 153	11 730
		Sum forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	825 756	733 529
15.		Avsetning for forpliktelser		
15.1	21	Pensjonsforpliktelser egne ansatte	701	1 446
	18	Skyldig skatt	320	16
		Sum avsetninger for forpliktelser	1 021	1 462
17.	12	Sum påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	1 734	1 328
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			895 508	793 304
		Kollektivporteføljen	94,42 %	94,23 %
		Selskapsporteføljen	5,58 %	5,77 %

Flekkefjord 23. mars 2020

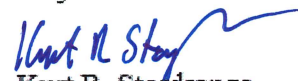

Reidar Gausdal
Styreleder

Nina Danielsen
Styremedlem

Heidi Nag Flikka
Styremedlem

Anlaug Østreim
Styremedlem

Roar Hansson
Styremedlem

Kurt R. Stofdrange
Daglig leder

KONTANTSTRØMANALYSE 2019

(1000 kr)	2019	2018
A. KONTANTSTRØM FRA DRIFTEN		
Innbetalte premier	58 049	56 001
Utbetalte pensjoner	-21 521	-20 710
Netto innbetalte refusjoner iht overføringsavtalen	1 172	-59
Innbetaling av leieinntekter	2 567	2 420
Netto finansinntekter	10 248	12 704
Utbetalt skatt	-15	-2
Utbetalinger til andre leverandører av varer og tjenester	-4 330	-4 445
Redusert/økt kortsiktige fordringer og gjeld	284	-59
Renter av egenkapitalinnskudd	-400	-400
Netto kontantstrøm fra virksomheten	46 054	45 450
B. KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGER/PLASSERINGER:		
Utbetaling ved kjøp av bygninger og andre faste eiendommer	-	-
Redusert/økt beholdning av rentebærende papirer	-62 315	-38 774
Redusert/økt beholdning av aksjefond	-133	-4 170
Redusert/økt beholdning utlån mot pant i fast eiendom	866	1 472
Netto kontantstrøm fra investeringer/plasseringer	-61 582	-41 472
C. KONTANTSTRØM FRA FINANSIERING		
Innbetaling av kjernekapitalinnskudd	2 000	2 000
Netto kontantstrøm fra finansiering	2 000	2 000
A+B+C Netto endring av likvider gjennom året	-13 528	5 978
Likviditetsbeholdning pr 01.01.	51 926	45 948
Likviditetsbeholdning pr. 31.12	38 398	51 926

Oppstilling av endring i egenkapital

	Resultat	Innskutt egenkapital	Risiko-utjevningfond	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Inngående balanse		30 439 000	9 060 000	17 486 000	56 985 000
Resultat før andre resultakomponenter	7 734 000				
Aktuarielle gevinster/tap	278 000				
Totalresultat	8 012 000				
Tilført fra resultat / disponering			2 792 000	5 220 000	8 012 000
Tilført fra kommune		2 000 000			
Utgående balanse		32 439 000	11 852 000	22 706 000	64 997 000

NOTER TIL REGNSKAPET

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Regnskaper er avlagt etter gjeldende forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak av 20. desember 2011, fastsatt med hjemmel i regnskapsloven.

Investerings eiendom

Investerings eiendom består av eiendom og eiendomsfond som er anskaffet for verdistigning av kapital, opptjening av leieinntekter eller begge deler. Investerings eiendommer regnskapsføres til virkelig verdi. Virkelig verdi tilsvare antatte markedsverdier, uten fradrag for transaksjonsutgifter ved eventuelt salg. Endringer i virkelig verdi resultatføres i den perioden det oppstår.

Finansielle eiendeler:

Klassifikasjon og måling av finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler klassifiseres i en av de etterfølgende kategorier:

- Til virkelig verdi over resultatet
- Investeringer som holdes til forfall

Definisjon av virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp som en eiendel kan omsettes for eller en forpliktelse gjøres opp med. For finansielle eiendeler som er notert på børs, settes virkelig verdi til kjøpskurs på siste handelsdag frem til og med balansedagen. For obligasjoner er bokførte verdier i samsvar med årsoppgave fra VPS.

Investeringer som holdes til forfall

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer og bestemt innløsningsdato hvor pensjonskassen har intensjon om og evne til å holde investeringen til forfall, er klassifisert som investeringer "holdt til forfall". Investeringene som holdes til forfall vurderes til amortisert kost ved bruk av effektiv rente metoden. For påløpte renter er benyttet årsoppgave fra VPS.

Utlån

Utlån måles til amortisert kost i balansen. Det er ikke påvist tap eller tapsutsatte utlån og en anser sannsynligheten for mislighold som liten.

Nedskrivning gjennomføres dersom det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Dette kan være:

- Vesentlige finansielle problemer hos låntaker
- Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd
- Innvilget utsettelse av betaling

Pensjonskassen yter pantelån til sine medlemmer med markedsbasert flytende rente. Det er ikke forventet tap på porteføljen.

Fordringer

Premiefordringer og andre fordringer er balanseført til pålydende. Fordringene er vurdert til ikke å være tapsutsatt.

Valutasikring av transaksjoner i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Markedsverdi for finansielle eiendeler og pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. All valutarisiko knyttet til utenlandske eiendeler er sikret med terminkontrakter.

Forvaltning av kollektiv- og selskapsporteføljen

Pensjonskassens forvaltningskapital er delt inn i hhv. en kollektiv- og en selskapsportefølje. Midler i kollektivporteføljen skal tilsvare de avsatte kontraktsfastsatte forpliktelsene med tillegg av risikoutjevningfond. Midler i selskapsporteføljen skal tilsvare pensjonskassens innskutte og opptjente egenkapital, samt ansvarlig lånekapital og eventuell annen gjeld enn forsikringsforpliktelsene.

Pensjonskassen har felles forvaltning av selskaps- og kollektivporteføljen, men er splittet forholdsmessig i samsvar med pensjonskassens passivaside.

Tilsvarende fordeles finansavkastningen i samsvar med kollektiv- og selskapsporteføljens gjennomsnittlige vektning gjennom året.

Fordelingen for 2019 og 2018 er slik:

	2019	2018
Selskapsporteføljen	5,58 %	5,77 %
Kollektivporteføljen	94,42 %	94,23 %

Forsikringstekniske avsetninger

Avsetninger til premiereserve

Premiereserven utgjør den forsikringstekniske kontantverdien av pensjonsrettighetene opptjent på beregningstidspunktet. Beregningen foretas av pensjonskassens aktuar.

Erstatningsreserve (IBNR/RBNS)

IBNR er påløpte, men ikke rapporterte erstatninger, mens RBNS er rapporterte, men ikke oppgjorte erstatninger.

Avsetning til administrasjonsreserve

Administrasjonsreserven er ment til å dekke administrasjonskostnader i pensjonskassens restlevetid dersom kassen avvikles.

Avsetning til premiefond

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier i henhold til skatteloven. I tillegg inneholder fondet overskuddsmidler som er tilført ordningen. Premiefondet kan benyttes til dekning av fremtidig premie.

Tilleggsavsetninger

Tilleggsavsetninger kan benyttes til å dekke rentegarantien i år der den faktiske avkastningen faller under grunnlagsrenten. Beløp som kan inntektsføres fra tilleggsavsetninger for ett år er begrenset til ett års garantert rente av premiereserven.

Risikoutjevningfond

Dersom risikoresultatet er positivt, kan inntil 50 % av dette avsettes til risikoutjevningfond. Dette fondet kan senere benyttes til dekning av negativt risikoresultat. Risikoutjevningfond vil være en del av selskapets egenkapital.

Premieinntekter

Brutto premier inntektsføres med de beløp som forfaller i året. Avgitt gjenforsikring fremkommer som egen linje i resultatregnskapet.

Finansinntekter, finanskostnader og kursreguleringsfond

Inntekter og kostnader knyttet til finansielle eiendeler inneholder både realiserte poster og urealiserte verdiendringer. Netto inntekter fra investeringer fordeles mellom inntekter i kollektivporteføljen og investeringer i selskapsporteføljen i forhold til gjennomsnittlig forvaltet kapital gjennom året. Økning (reduksjon) i urealiserte kursgevinster på verdier knyttet til investeringer i kollektivporteføljen avsettes til (inntektsføres fra) kursreguleringsfond.

Kursreguleringsfondets eventuelle balanseførte verdi vil tilsvare urealiserte gevinster på finansielle eiendeler tilknyttet kollektivporteføljen.

Skatt

Skattekostnader i resultatregnskapet består av alminnelig inntektsskatt og formuesskatt. Skattekostnad knyttet til alminnelig inntektsskatt består av betalbar skatt og årets endring i balanseført utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes som 25 % av årets skattemessige resultat og 0,15 % skatt av ligningsmessig nettoformue. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig verdi og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Ved inngangen til 2019 hadde pensjonskassen et fremførbart underskudd på 4,9 mill. NOK. Dette er redusert til 0 ved utgangen av året.

Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Pensjonskassens ansatte omfattes av pensjonskassens kollektive pensjonsordning på lik linje med andre medlemmer. Pensjonskassen gikk fra 01.01.15 over til å regnskapsføre egne pensjonskostnader i henhold til IAS 19R og god regnskapsskikk.

Note 2 - Beskrivelse av pensjonsordningene

Pensjonsordningen er en offentlig kollektiv pensjonsordning som følger forsikringsvilkårene og vedtektene for offentlige tjenstepensjonsordninger avtalt i Hovedtariffavtalen i kommunal sektor. Ordningen er ytelsesbasert og er uten investeringsvalg.

Flekkefjord kommunale pensjonskasse yter kollektiv pensjonsordning for Flekkefjord kommune, Flekkefjord kirkelige fellesråd samt pensjonskassens egne ansatte.

Ved utgangen av 2019 var det totalt 3 195 medlemmer i pensjonsordningen. Dette er en økning på 25 medlemmer fra forrige år. Det er i 2019 utbetalt netto 20,349 mill. kroner i pensjoner.

Oversikt medlemmer

	2019	2018
Aktive	942	932
Oppsatte	1 704	1 629
Alderspensjonister	374	334
Etterlattepensjonister	41	37
Uføre pensjonister	134	135
Sum medlemmer	3 195	3 067

Premieinntekter

Pensjonskassens styre fastsetter den årlige premiesatsen etter anbefaling fra ansvarshavende aktuar.

	2019	2018
Normalpremie 10,5 %	29 650 000	31 073 000
Reguleringspremie	25 000 000	18 699 000
Medlemspremie 2 %	6 273 000	6 016 000
Rentegarantipremie	1 250 000	1 250 000
Avgitt gjensikringspremie	-31 000	-33 000
Sum forfalte premieinntekter	62 142 000	57 005 000

Normalpremien ble innkalt med 10,5% i 2015, 10,5 % i 2016, 10,5 % i 2017, 10,4% i 2018 og 10,5 i 2019.

Flekkefjord kommune har brukt 3,63 mill. NOK av premiefondet til dekning av årets premie, jfr. note 5.

Premiereserve

	2019	2018
Aktive	294 598 000	265 846 000
Oppsatte	65 781 000	65 283 000
Alderspensjonister	208 595 000	184 701 000
Etterlattepensjonister	17 187 000	15 970 000
Uføre pensjonister	88 631 000	99 142 000
Administrasjonsreserve	20 244 000	18 928 000
Annen IBNR-avsetning	9 500 000	9 000 000
Sum andre forpliktelser	704 536 000	658 870 000

Sensitivitetsanalyse viser at en 10 % reduksjon i dødelighet vil øke reserveavsetningen med 15,4 mill. NOK. 20 % økt uførehyppighet vil øke reserveavsetningen med 2,7 mill. NOK

Pensjonsutbetalinger

	2019	2018
Alderspensjon	15 735 000	14 816 000
Uførepensjon	4 505 000	4 676 000
Ektefellepensjon	1 281 000	1 218 000
Barnpensjon	-	-
Sum direkte utbetalinger	21 521 000	20 710 000
Utbetalte refusjonspensjoner	2 085 000	1 903 000
Mottatte refusjonspensjoner	-3 257 000	-1 844 000
Netto utbetalte pensjoner	20 349 000	20 769 000

Note 3 - Endring i egenkapital

Endring i egenkapital

	Innskutt egenkapital	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Inngående balanse	30 439 000	17 486 000	47 925 000
Tilført fra resultat / disponering		5 220 000	5 220 000
Tilført fra kommune	2 000 000		2 000 000
Utgående balanse	32 439 000	22 706 000	55 145 000

Endring i risikoutjevningsfond

	Risiko-utjevningsfond
Inngående balanse	9 060 000
+Tilført fra resultat/disponering	2 792 000
Utgående balanse	11 852 000
Sum egenkapital	66 997 000

Note 4 - Endring i forsikringsforpliktelse

Endring i premiereserve og erstatningsavsetninger

Det vises til eget vedlegg om forsikringsteknisk oppgjør pr. 31.12.19.

	2019	2018
Samlet premiereserve avsatt for å møte fremtidig pensjonsutbetaling.	695 036 000	649 870 000
Annen IBNR--avsetning	9 500 000	9 000 000
Sum premiereserve	704 536 000	658 870 000

Endring i tilleggsavsetninger

	2019	2018
Balanse pr. 01.01	38 487 000	40 000 000
Årets endring	-1 767 000	-1 513 000
Balanse pr. 31.12.	36 720 000	38 487 000

Endring i kursreguleringsfond

	2019	2018
Balanse pr. 01.01	24 442 000	40 150 000
Avsatt	47 904 000	
Bruk av kursreguleringsfond		-15 708 000
Balanse pr. 31.12.	72 346 000	24 442 000

Flekkefjord kommunale pensjonskasse yter kollektiv pensjonsforsikring for Flekkefjord kommune, Kirkelig fellesråd og pensjonskassens egne ansatte.

Note 5 - Forsikringsforpliktelse

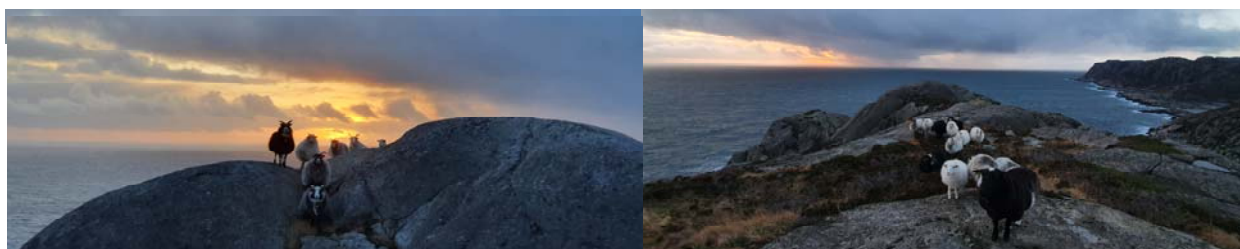
Spesifikasjon av premiefond

	2019	2018
Inngående balanse	11 730 000	12 247 000
Bruk av premiefond	-3 630 000	-3 800 000
Fra risikoresultat (50 %)	2 603 000	291 000
Renter til premiefond	162 000	180 000
Avkastning premiefond utover garantert rente	6 000	-
For mye/lite innbetalt reguleringspremie	-2 000 000	2 302 000
For mye/lite innbetalt ikke-forsikringsbare ytelser	3 282 000	510 000
Fra renteresultat	-	-
Utgående balanse	12 153 000	11 730 000

Resultatanalyse

	2019	2018
Ufordelt avkastningsresultat	-1 760 000	-1 513 000
Risikoresultat *	5 206 000	582 000
Administrasjonsresultat	2 397 000	605 000
Sum resultatelementer	5 843 000	-326 000

*Vedrørende anvendelse av årets risikoresultat:

	2019	2018
Risikoresultat		
Tilført risikoutjevningfond	2 603 000	291 000
Tilført premiefond	2 603 000	291 000
Sum fordelt risikoresultat	5 206 000	582 000

Spesifikasjon av Risikoresultatet:

Beregnet dødsrisikopremie	1 077 000	
+ Faktisk dødsrisikoerstatning	-631 000	
= Risikoresultat Død	446 000	
Faktisk frigjort premiereserve	5 375 000	
+ Beregnet dødelighetsarv	-3 812 000	
= Risikoresultat Opplevelse	1 563 000	
Beregnet uførerisikopremie	5 369 000	
+ Faktisk uførerisikoerstatning	-2 141 000	
= Risikoresultat Uførhet	3 228 000	
Reassuranseresultat	-31 000	
Risikoresultat	5 206 000	

	2019	2018
Finansinntekter	63 308 000	-985 000
Fra/til kursreguleringsfond	-47 904 000	15 708 000
Garantert rente premiereserve	-16 814 000	-15 873 000
Garantert rente premiefond	-162 000	-169 000
Bokført avkastningsresultet	-1 572 000	-1 319 000
Avkastning premiefond utover garantert rente		-11 000
Avkastning risikoutjevningfond	-188 000	-183 000
Ufordelt avkastningsresultet	-1 760 000	-1 513 000
Til/fra tilleggsavsetninger	-1 760 000	1 513 000
Til premiefond	-	-
Sum disponert realisert renteresultat	-1 760 000	1 513 000

	2019	2018
Administrasjonsresultat	2 397 000	605 000
Til egenkapital	-2 397 000	-605 000
Sum disponert Administrasjonsresultat	-2 397 000	-605 000

Administrasjonsresultatet er inkludert i teknisk regnskap

Spesifikasjon av Administrasjonsresultatet:

Samlet premie til administrasjon	7 322 000	
- Herav til administrasjonsreserve	-837 000	
- Faktiske omkostninger	-4 088 000	
= Administrasjonsresultat	2 397 000	

Note 6 - Kapitalavkastning

	2019	2018
Bokført avkastning kollektiv	8,18 %	1,94 %
Verdijustert avkastning kollektiv	1,96 %	-0,24 %
Bokført avkastning selskap	8,49 %	1,94 %
Verdijustert avkastning selskap	2,26 %	-0,24 %

Note 7 -Inntekter fra investeringer

Renteinntekter, leieinntekter, utbytter, med mer

		2019	2018
Renteinntekter obligasjoner		8 423 000	9 004 000
Renteinntekter utlån		298 000	315 000
Renteinntekter bank		1 085 000	750 000
Aksjeutbytte		395 000	202 000
Netto driftsinntekter eiendom		2 567 000	2 420 000
Sum renteinntekter, leieinntekter, utbytter, med mer		12 768 000	12 691 000
Andel kollektivporteføljen	94,42 %	12 056 000	11 959 000
Andel selskapsporteføljen	5,58 %	712 000	732 000

Urealiserte verdiendringer / kursreguleringsfond

		2019 Anskaffelses- kost	2019 Virkelig verdi	2019 Urealisert gev. / (tap)
Aksjer	Aksjer	147 275 000	212 098 000	64 823 000
Obligasjoner	Obligasjoner	577 989 000	589 791 000	11 802 000
Sum	Sum	725 264 000	801 889 000	76 625 000

		2018 Anskaffelses- kost	2018 Virkelig verdi	2018 Urealisert gev. / (tap)
Aksjer	Aksjer	147 142 000	172 947 000	25 805 000
Obligasjoner	Obligasjoner	505 743 000	505 876 000	133 000
Sum	Sum	652 885 000	678 823 000	25 938 000
Endret andel kollektivporteføljen				-48 000
Endring urealiserte gevinster 2018/2019				-50 735 000
Andel kollektivporteføljen - kursreguleringsfond	94,42 %			-47 904 000
Andel selskapsporteføljen - annen opptjente egenkapital	5,58 %			-2 831 000

Realiserte gevinster og tap - netto

		2019	2018
Realiserte gevinster / tap aksjer		47 000	976 000
Realiserte gevinster / tap obligasjoner		-	1 452 000
Realiserte gevinster / tap agio		-	-
Realiserte gevinster eiendom		3 500 000	505 000
Sum		3 547 000	2 933 000
Andel kollektivporteføljen	94,42 %	3 349 000	2 764 000
Andel selskapsporteføljen	5,58 %	198 000	169 000

Note 8 - Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi

Eiendeler til virkelig verdi	31.12.2019	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Aksjer og eiendommer	251 598 000	209 918 000	-	41 680 000
Obligasjoner	589 791 000	589 791 000	-	-
Sum	841 389 000	799 709 000	-	41 680 000

Pensjonskassen klassifiserer virkelig verdi-målinger ved å bruke et hierarki som følger:

Nivå 1: Noterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelses.

Nivå 2: Andre data enn de noterte prisene som inngår i nivå 1, som er observerbare for eiendelen eller forpliktelsen enten direkte eller indirekte (det vil si avledet av priser).

Nivå 3: Verdsettelsen av eiendelen bygger ikke på eller i liten grad på observerbare markedsdata.

Børsnoterte obligasjoner og børsnoterte aksjer er plassert i nivå 1. Obligasjoner som handles i Alternative Bond Market (ABM) er plassert i nivå 2. Unoterte aksjer, unoterte obligasjoner, samt private equity er plassert i nivå 3.

Note 9 - Finansiell risiko knyttet til finansielle instrumenter

Pensjonskassen har valgt en forvaltningsstrategi med forholdsmessig moderat risiko for tap av enkeltinvesteringer og risiko for svingninger i aktivas verdi.

Kreditrisiko:

Med kreditrisiko menes risiko for tap som følge av debitors manglende evne eller vilje til å gjøre opp sine forpliktelses. Forvaltningsstrategien skal sikre at det er tilstrekkelig spredning av risiko mot enkeltutstedere og risikoklasser.

Likviditetsrisiko:

Med dette menes risiko for at plasseringen lar seg omsette dersom dette er nødvendig for å møte pensjonskassens betalingsforpliktelses. De fleste plasseringer i pensjonskassen lar seg omsette i løpet av kort tid. Pensjonskassen hadde ved årsskiftet likviditetsdekning i bank tilsvarende 2 års pensjonsutbetalinger.

Markedsrisiko:

Markedsrisiko er risiko for tap som følge av prisendringer i finansmarkedene. En renteøkning vil føre til et fall i obligasjonsverdiene. Pensjonskassen er hovedsakelig investert i norske og internasjonale obligasjonsfond. Alfred Berg Kapitalforvaltning har den diskresjonære forvaltning.

Aksjeverdiene vil alltid være utsatt for større svingninger enn andre finansinvesteringer. Pensjonskassen har nå størstedelen av aksjeinvesteringene i store globale aksjefond. Det er som regel relativ stor korrelasjon mellom de ulike aksjemarkeder, men dette dempes ved å være investert i store globale fond.

Stresstester:

Pensjonskassen gjennomfører hvert kvartal stresstester i tråd med Finanstilsynets regelverk. I henhold til Forskrift om pensjonsforetak, skal pensjonskassen til enhver tid ha ansvarlig kapital som tilfredsstillende solvensmarginkravet samt forenklet solvenskapitalkrav. Solvenskapitaldekningen var ved årsskiftet på 180% og er i pensjonskassens strategi definert som "tilfredsstillende/sterk". Solvenskapitalkravdekning er på 269% og defineres som "tilfredsstillende/sterk".

Note 10 - Aksjer og andeler

Andeler i aksjer/aksjefond

		Kostpris	Markedsverdi	Urealisert
Solasplitten Invest AS	Nivå 3	1 904 000	1 020 000	-884 000
Forus Industri Invest AS	Nivå 3	1 160 000	1 160 000	0
KLP Aksje Global Indeks II	Nivå 1	17 999 000	26 918 000	8 919 000
KLP Aksje Global Indeks III	Nivå 1	25 016 000	28 997 000	3 981 000
Danske Invest Norske aksjer	Nivå 1	15 000 000	21 546 000	6 546 000
Quoniam Fund Selection Global	Nivå 1	31 559 000	40 567 000	9 008 000
Baillie Gifford Worldwide Global	Nivå 1	39 937 000	63 379 000	23 442 000
Pareto Aktiv aksjer Norge	Nivå 1	14 700 000	28 511 000	13 811 000
Sum norske aksjer		147 275 000	212 098 000	64 823 000
Andel kollektivportefølje	94,42 %			200 263 000
Andel selskapsportefølje	5,58 %			11 835 000

Note 11 - Obligasjoner holdt for omsetning, obligasjonsfond og bankinnskudd

Obligasjoner holdt for omsetning

		Kostpris	Markedsverdi	Urealisert
Robeco Mercer Short Duration Global Fund I	Nivå 1	118 030 000	122 534 000	4 504 000
Alfred Berg Nordic Investment Grade	Nivå 1	107 147 000	110 102 000	2 955 000
Alfred Berg - diskresjonær forvaltning	Nivå 1	213 180 000	212 580 000	-600 000
Pareto høyrente	Nivå 1	-	-	-
KLP Global II	Nivå 1	7 000	8 000	1 000
PIMCO Global Fund II	Nivå 1	76 233 000	78 563 000	2 330 000
Danske Invest norske obligasjoner	Nivå 1	6 348 000	6 259 000	-89 000
Alfred Berg høyrente	Nivå 1	9 471 000	10 551 000	1 080 000
Havyard group 14/17	Nivå 1	609 000	579 000	-30 000
Danske Invest nordiske kredittobl.	Nivå 1	9 190 000	10 766 000	1 576 000
Holberg kredittfond	Nivå 1	10 606 000	10 606 000	-
Danske Invest Norsk likviditet	Nivå 1	22 168 000	22 183 000	15 000
Sum obligasjoner holdt for omsetning		572 989 000	584 731 000	11 742 000
Andel kollektivportefølje	94,42 %			552 103 000
Andel selskapsportefølje	5,58 %			32 628 000

Ansvarlig lån og fondsobligasjoner

		Kostpris	Markedsverdi	Urealisert
Sparebank 1 Boligkreditt	Nivå 1	5 000 000	5 060 000	60 000
Sum ansvarlig lån og fondsobligasjoner		5 000 000	5 060 000	60 000
Andel kollektivportefølje	94,42 %			4 778 000
Andel selskapsportefølje	5,58 %			282 000

Oppsummert finansielle eiendeler holdt for omsetning

		Kostpris	Markedspris	Urealisert
Sum holdt for omsetning		577 989 000	589 791 000	11 802 000
Andel kollektivportefølje	94,42 %			556 881 000
Andel selskapsportefølje	5,58 %			32 910 000

Bankinnskudd

		Kostpris	Markedsverdi	Urealisert
Flekkefjord Sparebank	30303265003	10 868 000	10 868 000	-
Flekkefjord Sparebank Visa	30303365067	-16 000	-16 000	-
Flekkefjord Sparebank	30303621543	6 000	6 000	-
Sparebanken Sør	31381129937	26 220 000	26 220 000	-
DNB ASA	73250921753	9 000	9 000	-
DNB ASA (Alfred Berg Kap.forv.)	15038134148	724 000	724 000	-
Flekkefjord Sparebank (skattetrekk)	30303379181	588 000	588 000	-
Sum bankinnskudd		38 399 000	38 399 000	-
Andel kollektivportefølje	94,42 %			
Andel selskapsportefølje	5,58 %			2 996 000

Påløpte renter

		Kostpris	Markedspris
Påløpt rente VPS		32 000	32 000
Påløpt rente låntagere		44 000	44 000
Påløpt rente Alfred Berg obligasjonsportefølje		1 594 000	1 594 000
Sum påløpte renter		1 670 000	1 670 000

Andel kollektivportefølje	94,42 %		1 577 000
Andel selskapsportefølje	5,58 %		93 000

Note 12 - Andre forpliktelser

	2019	2018
Annen leverandørgjeld	880 000	454 000
Skyldig skattetrekk	588 000	588 000
Skyldig feriepenge (post 2.3.2)	140 000	141 000
Skyldig arbeidsgiveravgift og finansskatt	99 000	118 000
Arbeidsgiveravgift og finansskatt feriepenge	27 000	27 000
Sum andre forpliktelser	1 734 000	1 328 000

Note 13 - Investeringer i eiendom

		Kostpris	Markedspris	Realisert
Trøngsla 7	Nivå 3	12 000 000	13 500 000	1 500 000
Trøngsla 10	Nivå 3	4 500 000	5 000 000	500 000
Fjellgata 8	Nivå 3	20 500 000	22 500 000	2 000 000
Sum eiendomsinvesteringer		37 000 000	41 000 000	4 000 000
Andel kollektivportefølje	94,42 %			38 712 000
Andel selskapsportefølje	5,58 %			2 288 000

Eiendommene Trøngsla 7, Trøngsla 10 og Fjellgata 8 er klassifisert som investeringseiendom.

Verdien er satt i forhold til kontraktfestet leieavtale med Flekkefjord kommune og eiendommenes tekniske verdi.

Bokført verdi er basert på markedsvurdering gjennomført av Eiendomsmegler 1 Næringseiendom datert 14.02.2020.

Note 14 - Andre kostnader

Godtgjørelse til revisor fordeler seg slik

	2019	2018
Revisjon	87 000	81 300
Revisjonsrelatert bistand	86 600	57 700
Annen bistand	103 000	50 100
Sum revisjonskostnader	276 600	189 100

Revisjonskostnadene er satt opp uten merverdiavgift.

I tillegg er det påløpt kostnader til lovpålagte aktuærtjenester med ca. kr. 420 000 og til kjøp av forsikringspålagte risiko- og kontrolltjenester med ca. kr. 260 000.

Note 15 - Antall ansatte og ytelser til ledende personer

Pensjonskassen hadde ved utgangen av 2019 1,5 årsverk: Kurt R. Stordrange som daglig leder i 100% og Marita Røynestad i 50 % stilling som rådgiver/assisterende daglig leder. Sigve Flikka gikk av med pensjon i 2019.

Ytelser til ledende personer

	Lønn, honorar	Pensjon	Lån
Kurt R. Stordrange	886 000	92 000	-
Sigve Flikka (50 %, 20% fra 01.09 til 31.12.19)	328 000	33 000	-
Marita Røynestad (50% fra 01.11)	50 000	5 000	-
Sum lønn til administrasjon	1 264 000	130 000	-
Reidar Gausdal (styreleder)	81 000		
Heidi Nag Flikka (styremedlem)	41 000		
Nina Danielsen (styremedlem)	47 000		
Roar Hansson (styremedlem)	45 000		
Anlaug S. Østreim (styremedlem)	47 000		
Jan Kåre Hansen (varamedlem)	2 000		
Ragnhild Øysæd (varamedlem)	-		
Inger Sunde Haugland (varamedlem)	2 000		
Hanne Risvold (varamedlem)	-		
Carl Nilsen (varamedlem)	-		
Sum styregodtgjøring	265 000		-

Styremedlemmer og ansatte tilbys lån til vanlige medlemsvilkår.

Det er inngått avtale med Flekkefjord kommune om betaling for lokaler og administrative tjenester. Avtalen ble siste gang revidert i 2016. For 2019 har pensjonskassen betalt kr. 322.000 til Flekkefjord kommune.

Note 16 - Solvenskapitaldekning

Bufferkapitalsituasjonen har gjennom året variert. Ved utgangen av året var bufferkapitalsituasjonen følgende:

Bufferkapital og bufferkapitalutnyttelse:

	2019	2018
Ansvarlig kapital	216 876 000	133 638 000
Samlet solvenskapitalkrav	120 287 000	90 632 000
Solvenskapitaldekning	180 %	147 %

Note 17 - Solvensmargin

Solvenskapitalen består av den delen av selskapets kapital som ikke representerer påløpte forpliktelser og er et uttrykk for selskapets soliditet.

	2019	2018
Krav til solvensmargin	30 mill	28 mill
Aktuell solvenskapital	79 mill	70 mill
Dekning i % av krav	269 %	253 %

Note 18 - Skattekostnad

	2019	2018
Beregning av inntektskatt:		
Oppskrivning av eiendeler 31.12.2017 til skattemessig verdi for kollekt		40 150 000
Totalresultat før skattekostnad	8 018 000	2 714 000
Skattekostnad	1 805 000	-1 471 000
Tilbakeføring av verdireduksjon / verdiøkning(-) knyttet til finansielle eiendeler i kollekt		
Tilbakeføring av verdireduksjon / verdiøkning(-) knyttet til finansielle eiendeler	-2 831 000	962 000
Forskjell mellom netto skattemessig og regnskapsmessig gevinsts/tap ved realisasjon av aksjer og andre verdipapir	-	-57 000
Andre forskjeller	-21 000	-11 000
Endring midlertidige forskjeller	-917 000	5 425 000
Årets skattegrunnlag	6 054 000	47 712 000
Fremføring av underskudd / anvendelse av fremførbart underskudd (-)	-4 869 000	-47 712 000
Skattegrunnlag	1 185 000	-
Beregnet betalbar skatt	296 000	-

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller

Driftsmidler	525 000	354 000
Pensjonsforpliktelser egne ansatte	-701 000	-1 446 000
Urealisert gevinst / tap (-) obligasjoner og andre finansielle instrumenter i selskapsporteføljen	165 000	8 000
Fremførbart skattemessig underskudd	-	-4 869 000
Sum midlertidige forskjeller	-11 000	-5 953 000
Utsatt skatt/ utsatt skattefordel (-) pr. 31.12.	-3 000	-1 488 000
Bokført utsatt skatt/skattefordel (-) pr. 31.12	-3 000	-1 488 000

Formuesskatt fremkommer slik:

Sum bruttoformue	887 857 000	784 721 000
Sum skattemessig gjeld	-871 775 000	-774 162 000
Netto ligningsformue	16 082 000	10 559 000
Skattesats for formuesskatt	0,15 %	0,15 %
Formuesskatt av netto ligningsformue	24 000	16 000

Spesifikasjon av årets skattekostnad

	2019	2018
Betalbar skatt	296 000	-
Endring utsatt skatt	1 485 000	-1 488 000
Formuesskatt	24 000	16 000
Forlite/for mye (-) avsatt tidligere år	-1 000	2 000
Sum skattekostnad	1 804 000	-1 470 000

Note 19 - Utlån til medlemmer og andre fordringer

Pensjonskassen gir lån til medlemmer, pensjonister og styremedlemmer. I tillegg gis det lån til Flekkefjord kommune og nærstående selskaper. Lån til medlemmer gis innenfor 70 % av godkjent lånetakst.

	Kostpris	Markedspris	Urealisert
Lån til Flekkefjord kommunebygg AS	6 754 000	6 754 000	-
Lån til medlemmer og ansatte	5 821 000	5 821 000	-
Andre fordringer	-	-	-
Sum utlån	12 575 000	12 575 000	-
Andel kollektivportefølje	94,42 %	11 873 000	
Andel selskapsportefølje	5,58 %	702 000	

Note 20 - Reassuranse

FKP har tegnet reassuransekontrakt med Beazley. Etter Forsikringsvirksomhetsloven skal et forsikringsselskap til enhver tid ha gjenforsikring som er betryggende sett i forhold til selskapets risikoeksponering og dets økonomiske stilling. Reassuransen dekker tap ved katastrofe eller ulykke over kr 2 mill, NOK begrenset oppad til 10 mill. NOK.

Note 21 - Pensjonskostnader egne ansatte

Foretaket har pensjonsordning i FKP. Selskapets ytelsesbaserte pensjonsordning, gir rett til definerte fremtidige ytelser i henhold til gjeldende ordninger i kommunal sektor.

Fra 2015 er IAS 19R gjeldende for pensjonsforpliktelser for egne ansatte. Årets actuarielle gevinst på kr. 278.034,- er ført mot andre resultatkomponenter. Andre nøkkelopplysninger til egne pensjonskostnader er vist i påfølgende tabell:

	2019	2018
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	205 000	200 000
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	120 000	113 000
Avkastning på pensjonsmidler	-95 000	-87 000
Resultatført estimeringstap/(gevinst)		
Periodisert arbeidsgiveravgift	37 000	36 000
Andre pensjonskostnader (innskuddsordning m.m.)	33 000	33 000
Netto pensjonskostnad	300 000	295 000

Antall personer omfattet av ordningen

	2019	2018
<u>Ytelsesbasert ordning:</u>		
Aktive	2	2
Antall pensjoner	2	1

Økonomiske forutsetninger (ytelsesbaserte ordning)	31.12.19	31.12.18
Diskonteringsrente	2,30 %	2,60 %
Forventet lønnsregulering	2,25 %	2,75 %
Forventet pensjonsøkning	2,00 %	2,50 %
Forventet regulering av folketrygdens grunnbeløp (G)	1,24 %	1,73 %
Forventet avkastning på fondsmidler	2,30 %	2,60 %
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	31.12.19	31.12.18
Samlet påløpt pensjonsforpliktelse	4 631 000	4 875 000
Pensjonsmidler (markedsverdi)	4 017 000	3 608 000
Netto forpliktelse før arbeidsgiveravgift	614 000	1 267 000
Periodisert arbeidsgiveravgift	87 000	179 000
Ikke resultatført virkning av estimatavvik		
Netto forpliktelse	701 000	1 446 000

Flekkefjord kommunale Pensjonskasse

FORSIKRINGSTEKNISK OPPGJØR 31.12.2019

BESKRIVELSE	ANTALL		RESERVE	
	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019
Aktive	932	942	265 846 622	294 598 475
Fratrådte med rettighet	339	352	59 110 042	58 952 817
Fratrådte uten rettighet *	1 290	1 352	6 172 664	6 827 767
Sum aktive og fratrådte	2 561	2 646	331 129 328	360 379 059
Alderspensjonister	298	333	163 107 313	186 586 573
AFP og tidligpensjonister	36	41	21 593 535	22 008 702
Ektefellepensjonister	37	38	15 969 933	17 049 482
Barnpensjonister	-	3	-	137 879
Uførepensjonister	135	134	99 141 717	88 630 674
Sum pensjonister	506	549	299 812 498	314 413 310
Totalt	3 067	3 195	630 941 826	674 792 369
Administrasjonsreserve			18 928 255	20 243 771
IBNR-avsetning			9 000 000	9 500 000
Sum premiereserve			658 870 081	704 536 140
Samlet pensjonsgrunnlag for aktive medlemmer			295 196 197	311 012 625
Gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag for aktive medlemmer			317 000	330 000
Medianlønn blant aktive medlemmer			332 000	341 000
Gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag for 100% aktive medlemmer			471 000	489 000
Medianlønn blant 100% aktive medlemmer			443 000	465 000

* Fratrådte uten rettighet inneholder personer med tjenestetid mindre enn 3 år.
Det er kun avsatt reserve for disse dersom de har fratrudd etter 31.12.2005.

Flekkefjord kommunale pensjonskasse
Att: Kurt Stordrange
Kurt.Stordrange@flekkefjord.kommune.no

Bergen 5. mars 2020

Aktuarerklæring

Flekkefjord kommunale pensjonskasse - 2019

Under henvisning til det fremlagte regnskapet for 2019 bekreftes det at de forsikringstekniske avsetninger er foretatt i samsvar med gjeldende beregningsgrunnlag som spesifisert i forsikringsvirksomhetsloven § 3-9 Premiereserve knyttet til kontraktfastsatte forpliktelser.

For dødelighet og sivilstandselementer er benyttet det forsikringstekniske beregningsgrunnlaget K2013 fastsatt av Finanstilsynet med utgangspunkt i en utredning fra Finans Norge.

For uførhet er det benyttet et eget grunnlag, KFSU2015, basert på uføreerfaringene i årene 2011-2013 i pensjonskasser med KLP Forsikringservice som aktuar.

Pristarifffene er meldt Finanstilsynet som angitt i forsikringsvirksomhetsloven § 3-7 Meldeplikt og tilsyn med pristariffer.

Med vennlig hilsen
For KLP Forsikringservice AS

Arnfinn Osmundsvaag
Ansvarshavende aktuar KLP FS

Til styret i Flekkefjord kommunale pensjonskasse

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Flekkefjord kommunale pensjonskasses årsregnskap som viser et totalresultat på kr 8 012 000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av pensjonskassens finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til pensjonskassens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av pensjonskassens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om pensjonskassens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av pensjonskassens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Kristiansand, 23. mars 2020
Deloitte AS

Olav Kr. Stokkenes
statsautorisert revisor

Postadresse: Kirkegaten 50

Telefon: 38372850

Epost: pensjonskassen@flekkefjord.kommune.no

Org.nr. 940 468 671

Bank: Flekkefjord sparebank 3030.32.65003

Hjemmeside www.fk-pensjon.no